

Uit de natuurbescherming

tekening

M. J. C. Kolvoort

WIJS MET DE WADDENZEE?

Het Wereld Natuur Fonds heeft besloten, gelden beschikbaar te stellen t.b.v. natuurbeschermingsprojecten in de Waddenzee. Hieruit blijkt wel, dat men ook buiten onze grenzen het grote belang van de Wadden als natuurgebied erkent. Deze internationale financiële en morele steun is onze vaderlandse natuurbeschermers die zich om dit gebied bekommeren zeer welkom, want nog steeds wordt het op velerlei manieren bedreigd. Zo voert de 'Vereniging tot Behoud van de Waddenzee' o.a. een actie tegen de voorgenomen aardgasboringen van NAM/Mobil op Ameland. Bij de uitvoering dezer boringen zouden met name in de natuurgebieden Lange Duinen- Hollumer heide en Oerder Duinen grote verstoringen ontstaan door de bouw van boortorens etc. In het uit 1966 daterende 'Streekplan voor de friese Waddeneilanden' van Provinciale Staten van Friesland werden deze terreinen tot natuurgebied A verklaard, d.w.z. dat zij om hun landschappelijke, natuurwetenschappelijke en recreatieve waarden als ongerept natuurreservaat in stand moeten blijven. Ook in andere Rijks- en gemeentepannen vindt men een soortgelijke kwalificatie van deze terreinen. Het verlenen van bouwvergunningen aan NAM/Mobil zou dan ook het nut en de waarde van dergelijke streekplannen (waarvan de inhoud op dit moment helaas nog niet wettelijk bindend is) verminderen.

De Vereniging tot Behoud van de Waddenzee stelt, dat de hoeveelheid aardgas op Ameland nationaal en zeker internationaal gezien gering is, terwijl de waarde van de (blijvend) aan te tasten gebieden hoog is en in de toekomst nog zal stijgen. De verstoringen zullen schade brengen aan de plaatselijke flora en fauna, die voor ons land zeer bijzonder zijn, terwijl ook de recreatie de gevolgen zal ondervinden. Ook het mogelijk optreden van grondverzakkingen door de onttrekking van het gas en de daaruit voortvloeiende frequentere overstromingen moeten in aanmerking worden genomen. Volgens de verleende concessie is winning van de delfstof binnen redelijke tijd verplicht. De Vereniging voert echter aan, dat de Mijnwet geen bepalingen bevat t.a.v. het gebruik van de bovengrond, en zij beroept zich dan ook op de Wet voor de Ruimtelijke Ordening om te trachten de aanleg van boortorens, pijpleidingen en wegen te verhinderen. De actie 'Nameland' gaat voort.

Ook de Dollard wordt bedreigd. Ditmaal is de bedreiging afkomstig van Provinciale Waterstaat van Groningen welke bezig is met de uitvoering van het zg. 'dijk- en kanalenplan'. Dit omvat de aanleg van een dijk evenwijdig aan de kust van de zuidwestelijke Dollard, lopende van Nieuwe Statenzijl tot de Punt van Reide. Hierdoor ontstaat een kanaal waardoor het water van de Westerwoldse A naar de Eems kan vloeien, hetgeen samen met de verbetering van de binnendijkse waterwerken de waterlozing van Oost-Groningen en Drente zal verbeteren. Door deze werken dreigen echter de slibrijke gronden tegen de zuidwest-kust van de Dollard verloren te gaan. Hiertegen maakt de Werkgroep Dollard, waarin verschillende instanties vertegenwoordigd zijn, ernstig bezwaar. Door de afsluiting van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse stromen en de Lauwerszee hebben wij nog maar heel weinig van de ook in de rest van N.W.-Europa schaarse brakwater-getijdengebieden met hun gradiënten van typische levensgemeenschappen. Zeldzame plantengemeenschappen zoals het Fioringras-gezelschap zullen verdwijnen, maar vooral voor de vogelstand zullen de gevolgen ingrijpend zijn. De aantallen pleisterende vogels zijn zeer hoog, ook in vergelijking met het overige Waddengebied, en omvatten van sommige soorten een aanzienlijk deel van de hele Noord-Europese populatie. De slikplaten, die hier weinig zand bevatten, vormen een belangrijk voedselgebied voor trekvogels als Watersnip, Zilverplevier en Zwarte ruit. Vooral de Kluut is sinds de uitvoering van de Deltawerken sterk op dit gebied aangewezen; naar schatting $\frac{2}{3}$ van alle noordelijke broedvogels komt hier tijdens de trek voor. Bij uitvoering van het 'dijkplan' zullen alle voedsel- en hoogwatervluchtplaatsen voor deze soort in de Dollard verloren gaan.

Een alternatieve oplossing, die door de natuurbeschermers gesteund wordt, is de bouw van eenemaal bij Nieuwe Statenzijl om het water uit de A te pompen. Voorstanders van het 'dijk- en kanalenplan' verklaarden indertijd echter dat dit plan de mogelijkheid bood voor droogmaking van de ingedijkte slikken en het scheppen van een scheepvaartweg voor kleinere schepen van Winschoten naar de Eems. Derhalve werd in 1966 tot realisatie besloten. Daar nu echter bij uitvoering van een variant van het plan blijkt dat noch de inpolderingen noch de aanleg van de scheepvaartroute gerealiseerd gaan worden, dat het kostbaarder is dan het 'gemealplan' en dat er bovendien waterstaatkundige bezwaren zijn, tracht de Werkgroep de verdere uitvoering van het 'dijk- en kanalenplan' alsnog te verhinderen.

Literatuur

'Waddenbulletin' nr 6 nov./dec. 1972.

Rapport 'De Dollard bedreigd' van de Werkgroep Dollard, nov. 1972. Dit is te verkrijgen bij de Vereniging tot Behoud van de Waddenzee te Harlingen door overmaking van f 4,— op postgiro 1726195 onder vermelding: 'Rapport de Dollard bedreigd'.

Bij Paul Parey Verlag, Hamburg verscheen in 1972 'Nationalpark Wattenmeer' door Wolfgang Erz. Het boek behandelt alle aspecten van de instelling van een landschapspark in de Duitse Waddenzee tussen Eiderstedt en de Deense grens. Het is echter ook voor Nederlanders een belangrijk boek. Het telt 140 pagina's, is geïllustreerd met foto's en kaarten, en kost 18 DM.

Bij de A.N.W.B. is brochure nr 13 verschenen, getiteld 'De Nationale Landschapsparken'. Te verkrijgen voor f 4,50 bij A.N.W.B., Wassenaarseweg 220, Den Haag, Postbus 2200, Giro 4880.

N.B. De belangstelling voor de 'Handleiding bij de inventarisatie van natuurgebieden' bleek zeer groot te zijn. Dat is erg verheugend. Wij verwachten nu dat de inventarisatie-verslagen over enige tijd in dezelfde aantallen binnen zullen komen als de aanvragen voor de Handleiding. U bent toch zeker al startklaar? Het voorjaar staat voor de deur!

B. van Leenwen, secretaresse van de Natuurbeschermings Commissie

International Youth Federation for environmental studies and conservation (I.Y.F.)

Al sinds de I.Y.F. in augustus 1956 te Salzburg werd opgericht is de K.N.N.V. lid geweest van deze internationale jeugdfederatie, die door haar werkzaamheden een 22-tal jeugdorganisaties in Europa en Amerika, alsmede de leden er van tot elkaar brengt. Eén van de vele punten van haar programma zijn de intercamps. Helaas is het altijd erg moeilijk geweest, jongeren in de K.N.N.V. voor dit werk te interesseren. Daarom wilde ik een ieder onder de 28 jaar uitnodigen voor een

REGIONAAL WEEKEND 31 maart en 1 april a.s.

Dit weekend wordt georganiseerd teneinde in het Nederlandse taalgebied de bonden bijeen te brengen. Het programma omvat ondermeer:

Zaterdag 31 maart. Begin om 14.00 uur. Discussies over de samenwerking tussen de verschillende organisaties en de I.Y.F.;

over de projecten van de I.Y.F. (een amphibieën-onderzoek en een 'Waste of Natural Resources'-project);

over de jaarvergadering van de I.Y.F. in Bretagne (Fr.) in augustus a.s.;

over een internationaal kamp op Schier; enz.

's Avonds is er een lezing door Henk de Bruyn over een ecologisch onderwerp;

Zondagmorgen gaan we op excursie in de omgeving.

Daarnaast is er ook het gezellig samenzijn met jongeren uit andere verenigingen.

Het Regionaal Weekend wordt gehouden op 31 maart en 1 april a.s. in het Clubhuis, Heikestraat 54, Tilburg. De kosten zijn minimaal. Wel zelf je slaapzak meenemen!

Nadere inlichtingen en aanmelden graag bij: Theophile Vethaak, Populierenlaan 193, Amstelveen, Telefoon 020 - 452398.

Tentoonstelling 'Vijftig jaar Westlandse bloemen', Honselaarsdijk

Van 22 t/m 25 maart kunt u deze tentoonstelling gratis bezoeken tussen 10 en 22 uur in het complex van de Westlandse Snijbloemenveiling, gelegen langs rijksweg 20 bij de kruising van de weg Naaldwijk-Honselaarsdijk. De show van bloemen en producten beslaat ca 5000 m².

Boek-aankondiging

KOSMOS BOMENBOEK door Th. H. Klinkspoor, 285 bladz.

Uitg. Kosmos, Amsterdam. Prijs f 17,50.

Van dit boek ontvingen we de 2e druk, die we met genoegen hebben doorgezien. In het werkje worden een groot aantal der in onze bossen en parken voorkomende wilde of gekweekte loof- en naaldbomen kort besproken. Bijzonder aantrekkelijk is het door de talloze goede illustraties (foto's), zowel van de habitus van de gehele boomsoort als vaak ook nog van bepaalde delen, met name de schors. Wie zich voor bomen interesseert of zich ermede wil gaan bezighouden en dan dit Kosmosboek gebruikt naast een uitvoeriger doch minder rijk c.q. anders geïllustreerd (determinatie)werk als bv. B. K. Boom's Nederlandse Dendrologie zal van de aankoop geen spijt hebben.

Job. Bolman